

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Indicatorii de risc ai radicalizării în penitenciare

Raportul UE CRD privind indicatorii de risc pentru identificarea deținuților radicalizați precum și a deținuților cu risc de radicalizare D22

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Cuprins

Introducere

1. Procesul radicalizării.....	5
2. Abordarea radicalizării în penitenciare.....	8
3. Rolul personalului din penitenciare.....	9
4. Indicatorii de risc.....	13
5. Utilizarea indicatorilor de risc și a instrumentelor de evaluare a riscului extremismului violent.....	16
6. Deținuți radicalizați.....	17
7. Recrutarea în penitenciare.....	20

Concluzie

Bibliografie

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Introducere

Prezentul manual oferă informații destinate personalului penitenciarelor cu privire la indicatorii și semnele faptului că un deținut s-ar putea radicaliza. Obiectivul acestuia este de a sprijini profesioniștii care lucrează în penitenciare sau care colaborează cu penitenciarele: gardieni, ofițeri de probațiune/ eliberare condiționată, asistenți sociali, psihologi, lideri religioși, medici, voluntari, profesori și educatori din penitenciare, personal de conducere și alții. La nivelul țărilor europene există mari diferențe între sistemele de penitenciare, penitenciarele și rolurile profesionale din cadrul penitenciarelor. Pe lângă acest document, CRD a realizat, de asemenea, un inventar al practicilor inspirate din munca în penitenciare în ceea ce privește problema radicalizării, cu o descriere a contextului național specific fiecărei țări. Acest lucru ajută la plasarea acestui document în perspectivă.

Prezentul manual privind indicatorii de risc este construit pe activitatea rezultatelor proiectului european TERRA (TERRA Toolkit, 2014). În cadrul TERRA, au fost elaborate manuale pentru diferite grupuri-țintă, inclusiv pentru personalul din penitenciare, despre cum să identifice semnele aferente riscului de radicalizare a unei persoane. Lucrările din cadrul proiectului TERRA au fost supravegheate de profesorul Fathali Moghaddam, profesor de psihologie la Universitatea Georgetown din SUA și autorul modelului Scării spre Terorism, utilizat pe scară largă ca material-ghid pentru profesioniștii care lucrează cu persoane expuse riscului de radicalizare. Alți consilieri pentru realizarea materialului au fost Maajid Nawaz, fost radicalist și co-fondator al Fundației Quilliam (Londra, Marea Britanie), primul think tank pentru combaterea extremismului violent, Lorenzo Vidino, profesor la Universitatea George Washington din SUA și Onorabila Dna. Hazel Blears fost Ministru al Poliției și Combaterea Terorismului (Marea Britanie).

Descrierea indicatorilor TERRA a fost actualizată prin luarea în considerare a literaturii recente (Beardsley, 2017; Bianchi, 2018; Entenmanns et.al, 2015; Hamm, 2013; Jeswal, 2013) și a inclus activitatea Consiliului Europei (2016), a Comisiei Europene (2018), a Rețelei UE RAN de conștientizare a radicalizării (2018), Agenției pentru Drepturi Fundamentale din cadrul Uniunii Europene (2016), Europol (2017) și a Centrului Internațional pentru Studiarea Radicalizării ICSR (2017).

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Deși cercetarea în domeniul radicalizării s-a dezvoltat substanțial de-a lungul anilor, este nevoie de și mai multă cercetare pentru a înțelege cauzele, procesele și mecanismele radicalizării în vederea elaborării de măsuri preventive și contra-măsuri eficiente (RAN Gap Analysis, 2016). Traducerea acestor cunoștințe științifice în material practic care să vină în sprijinul specialiștilor reprezintă, în continuare, o provocare semnificativă. Sperăm să contribuim la realizarea acestui obiectiv prin prezentul document privind indicatorii de risc din penitenciare.

1. Procesul radicalizării

Teoretic, știm de ce oamenii devin extremiști și teroriști. Există câteva modele academice care descriu procesul prin care un cetățean obișnuit aderă la un grup extremist violent.

Profesorul Fathali Moghaddam (Moghaddam, 2005) oferă o perspectivă valoroasă. Modelul său din 2005 oferă o imagine de ansamblu foarte clară asupra motivațiilor generale ale radicalizării. Acesta susține că toți oamenii încep la baza modelului scării sale. În cazul în care oamenii simt că se confruntă cu o privare de vreun fel, în special dacă aceștia consideră că privarea este cauzată de faptul că fac parte dintr-un grup etnic sau religios, aceștia caută modalități de a depăși respectiva privare. Adesea, găsesc o soluție viabilă și legală. Cu toate acestea, dacă nu găsesc o soluție, ei își pot împărtăși frustrările cu membrii aceluiași grup. Acest lucru poate întări ideea că rădăcina problemei este apartenența la un anumit grup etnic sau religios. Extremiștii violenți pretind că susțin cauza respectivului grup, oferind ceea ce unii oameni văd ca o soluție la problemă.

Modelul lui Moghaddam este sub forma unei scări:

					Etajul 5 Actul terorist și mecanismele inhibitorii ale evitării
				Etajul 4 Consolidarea gândirii categorice și legitimitatea percepută a organizației teroriste	
			Etajul 3 Angajamentul moral		
		Etajul 2 Mutarea agresiunii			
	Etajul 1 Opțiunile percepute de a lupta împotriva tratamentului injust				
Parter Interpretarea psihologică a condițiilor materiale					

Pe baza The Staircase to Terrorism (Scara către terorism) (Moghaddam)

Grupurile extremiste pot să pară că oferă opțiuni pentru combaterea tratamentului nedrept. Oamenii frustrați și nemulțumiți pot căuta grupuri extremiste. De asemenea, grupurile extremiste caută oameni frustrați și nemulțumiți.

Lucrările profesorului Ari Kruglanski (Kruglanski et.al. 2014) oferă o altă perspectivă esențială asupra a ceea ce conduce oamenii spre grupurile extremiste. Acesta a lucrat cu o serie de alți oameni de știință pentru a crea un model care descrie "căutarea semnificației". Lucrarea sa descrie modul în care toți oamenii au o nevoie psihologică profundă de a se simți importanți. Acest sentiment al importanței poate fi atins printr-o varietate de moduri. Ar putea fi printr-un loc de muncă prestigios, sentimentul că ești semnificativ pentru familia ta datorită dragostei și sprijinului acestora, ar putea fi printr-un rol-cheie într-un grup social. În cazurile în care acest sens al semnificației nu este obținut în mod natural de la familie sau din contextul social, aceștia pot căuta mijloace mai puțin ortodoxe de a-l obține. Aderarea la grupuri extremiste pare să ofere o oportunitate de a contribui la o cauză mai mare decât sinele propriu. În unele cazuri, poate aduce un sentiment al semnificației prin apartenență. Abilitățile sau caracteristicile care

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

nu sunt valorizate de societatea generală (tendința spre violență, de exemplu) pot fi binevenite și chiar sărbătorite de un grup extremist. În cele mai extreme cazuri, un individ radicalizat poate fi chiar pregătit să-și sacrifice viața în numele cauzei și acțiunii care, în ochii lui ar da o semnificație imensă morții sale, o semnificație pe care o căuta, dar, pe care nu a găsit-o pe durata vieții.

Martha Crenshaw (Crenshaw, 2011) analizează cauzele și procesele de radicalizare, subliniind problemele sociale și politice. Ea structurează procesul radicalizării violente în trei categorii:

- Situațional: factori pre-condiționali permisivi și motivaționali, cum ar fi sărăcia sau inegalitatea rasială sau sentimentele anti-stat, de exemplu.
- Scopurile strategice ale grupului, cum ar fi provocarea fricii (pe termen scurt) sau schimbarea unui status-quo politic (pe termen lung).
- Factori individuali privind motivația și aderarea la grupuri, cum ar fi problemele psihologice.

Modelul Crenshaw subliniază că problemele legate de terorism și de contraterorism sunt strâns legate de alte teme, cum ar fi suveranitatea, consolidarea păcii și relațiile politice. Aceasta consideră că:

"Prima condiție care poate fi considerată o cauză directă a terorismului este existența unor nemulțumiri concrete în rândul unui subgrup identificabil al unei populații mai mari, cum ar fi o minoritate etnică, discriminată de majoritate. O mișcare socială se dezvoltă pentru a remedia aceste nemulțumiri și pentru a câștiga fie drepturi egale, fie un stat separat; terorismul este, astfel, resortul unei fracțiuni extremiste a acestei mișcări mai largi. În practică, terorismul a apărut, frecvent, în astfel de situații: în statele moderne, naționalismul separatist în rândul bascilor, bretonilor și populației din Quebec a motivat terorismul. În epoca colonială, mișcările naționaliste s-au îndreptat, de regulă, spre terorism".

Modelul lui Crenshaw sugerează că nedreptatea percepută care stă la baza privării, dă naștere

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

la furie sau frustrare, oferind o forță motrice spre a deveni un extremist violent. Aceasta afirmă că: "Violența teroristă comunică un mesaj politic". Prin urmare:

"A doua condiție care creează motivații pentru terorism este lipsa de oportunitate de participare politică. Regimurile care neagă accesul la putere și persecută disidenții creează nemulțumire. În acest caz, nemulțumirile sunt în primul rând politice, fără conotații sociale sau economice".

Terorismul poate fi văzut, după cum sugerează Crenshaw, ca pe o strategie atractivă a grupurilor care contestă autoritatea statului.

Pe scurt, putem trage niște concluzii din cele mai recente literaturi, extrem de relevante pentru radicalizarea din penitenciare și, prin urmare, pentru profesioniștii și voluntarii care lucrează cu persoanele din penitenciare. Acestea sunt:

- Radicalizarea este un proces. Adică se dezvoltă pe faze. Acest lucru se poate întâmpla foarte repede, chiar și în câteva săptămâni sau poate dura mult mai mult.
- Radicalizarea începe deseori cu un sentiment de izolare și marginalizare.
- Unul dintre motivele căutării unei legături cu un grup extremist poate fi "căutarea semnificației".
- Poate fi ghidat în continuare de sentimente de nedreptate politică.

Personalul penitenciarului și voluntarii pot recunoaște că acest proces este în curs de desfășurare prin schimbări vizibile de atitudine, aspect și comportament.

2. Abordarea radicalizării în penitenciare

Există preocupări privind faptul că penitenciarele reprezintă un teren de creștere pentru extremismul violent radicalizat și că persoanele radicalizate nu se pot reintegra în societate după ce au fost eliberate din închisoare (Consiliul Europei, 2016). Penitenciarele sunt văzute ca locuri în care poate avea loc o radicalizare, din cauza vulnerabilității populației sale. Deținuții sunt vulnerabili la influența exterioară, deoarece, adesea, nu au sprijin familial, rețele de susținere, sunt adesea marginalizați în societate și pot avea probleme de identitate și probleme psihosociale. În plus, mediul din închisoare poate exacerba o criză personală și o căutare a

sensului și identității, care poate fi o fereastră deschisă pentru selecția în scopuri extremiste. Teroriștii pot vedea timpul petrecut în închisoare ca pe o oportunitate de a continua lupta și de a rămâne implicați în activități teroriste. Vor să-și elibereze furia în legătură cu o cauză politică pe care o consideră dreaptă. Ar putea refuza să colaboreze cu autoritățile, contribuind astfel la dezvoltarea strategiei și ideologiei mișcării și, de asemenea, la mobilizarea susținătorilor și la participarea în campanii violente.

Contrar unor opinii populiste, convertirea religioasă (inclusiv la Islam) nu este problematică per se. Pe de altă parte, penitenciarele supraaglomerate, cultura bandelor, mediile segregate rasial și insecuritatea din interiorul penitenciarelor sunt factori semnificativi care contribuie la procesul de radicalizare și terorism (Hamm, 2013).

Condițiile socio-economice slabe au adesea un impact negativ asupra oamenilor și pot fi un factor ce contribuie la creșterea infracțiunilor. Așa cum s-a explicat mai sus, când anumiți indivizi vulnerabili ajung în închisoare și se întâlnesc cu deținuți deja radicalizați, aceștia pot ajunge la extremism (Beardsley, 2017).

Conform datelor Europol (Europol, 2017), contextul terorismului are un puternic impact asupra penitenciarelor din Europa, cu o creștere a arestărilor și a condamnărilor pentru infracțiunile legate de terorism. Franța, Spania, Marea Britanie și Belgia prezintă cele mai ridicate cifre. Din nou, situația în Europa diferă foarte mult: în unele țări europene problema radicalizării nu există sau este aproape imposibilă, în timp ce alte țări europene se confruntă cu un număr mare.

3. Rolul personalului din penitenciare

Este clar că persoanele care lucrează în penitenciare se pot confrunta fie cu persoane condamnate pentru infracțiuni teroriste, fie cu persoane condamnate pentru alte infracțiuni și care suferă un proces de radicalizare în închisoare. Acestea sunt, prin urmare, plasate în mod unic pentru a preveni radicalizarea, pentru a identifica problema în cazul în care are loc un proces de radicalizare și pentru a lua măsurile corespunzătoare dacă suspectează acest lucru.

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

De asemenea, este foarte important ca ei să nu interpreteze greșit alte semnale (de exemplu o conversie la un grup religios) ca proces de radicalizare, deoarece acesta ar putea avea un efect de radicalizare. În această secțiune, ne uităm la ceea ce putem deduce din literatura actuală de specialitate, cunoștințele pe care le extragem din cercetarea împreună cu practicienii din domeniu și rezultatele unui recent proiect european, TERRA, care s-a concentrat pe producerea unui set de instrumente bazat pe dovezi, conceput special pentru acest grup profesional.

Consultând literatura de specialitate și avizele experților cu privire la rolul penitenciarelor, opinia generală este că există oportunități de combatere a radicalizării și a terorismului în rândul populației din penitenciare, precum și posibilități de schimbare și de transformare pașnică în rândul acestora, susținute de personalul penitenciarului. Cu toate acestea, sunt necesare unele cerințe de bază ca și condiție pentru a face acest lucru posibil. **Pentru a avea un mediu de detenție sănătos, toți deținuții merită respect. Încrederea dintre deținuți și personal trebuie să fie încurajată, iar contactul cu familia și prietenii ar trebui să fie permis** (Comisia Europeană, 2018).

Efectuăm prevenția, în primul rând în contextul penitenciarului. În ceea ce privește prevenția generală, este esențială încurajarea unei atmosfere de deschidere și transparență, la fel ca și acordarea de sprijin în dezvoltarea atributelor de identitate pozitive ale deținutului, cum ar fi încurajarea unei dezvoltări profesionale prin educație sau dezvoltarea financiară prin intermediul sprijinului în cazul unor datorii, de exemplu. În general, încrederea dintre deținuți și personalul penitenciarului este un factor important, creând o atmosferă în care este posibilă o anumită deschidere. Aceasta nu este o sarcină ușoară, deoarece deținuții sunt, în general, foarte supărați și frustrați de societate și de sistem, în ansamblu. În general, aceștia nu au încredere în ceilalți și (în special teroriști condamnați) uneori, au o vastă experiență cu Serviciile de informații. Aceștia sunt foarte conștienți de problemele de securitate. În relația cu deținutul, este, prin urmare, foarte important să fii cât mai transparent posibil. **În cazul vreunei comunicări cu privire la deținut (apeluri telefonice, scrisori, întâlniri, discuții etc.), se recomandă să faceți acest lucru direct în prezența sa, așa că telefonați în prezența lor, lăsați-i să citească scrisorile trimise etc. Acest lucru contribuie la evitarea suspiciunii, la promovarea transparenței și la consolidarea încrederii.**

Consilierea psihologică, adesea oferită în penitenciarele europene, creează ocazia unei relații mai lungi, cu conversații intensive despre punctele de vedere asupra lumii și, astfel, se pot explora ideile prizonierilor. Tot în acest context, problema securității este extrem de importantă și ar trebui împărtășită de la începutul contactelor dintre psiholog și deținut. **Transparența, în acest punct, este esențială. Atunci când informația este împărtășită de deținutul care reprezintă o amenințare acută și concretă pentru societate, psihologul poate încălca secretul profesional. Acest lucru trebuie să fie clar pentru prizonier. În toate celelalte cazuri psihologul trebuie să respecte secretul profesional.** Desigur, aceasta este o problemă extrem de sensibilă și delicată, complicată de diverse aspecte. Ar trebui tratată cu mare integritate, pentru a evita încălcarea inutilă a relației dintre deținut și personal.

Programele religioase și interreligioase organizate în interiorul penitenciarelor și prezența unor lideri religioși recunoscuți, pot oferi îndrumări religioase solide și oportunități de a explora întrebările de viață (Hamm, 2013). Problemele de identitate și "căutarea semnificației" a lui Kruglanski, descrise mai sus (Kruglanski, 2014), pot juca un rol cheie într-un proces de radicalizare. Religia poate ajuta cu oferirea de răspunsuri la întrebările fundamentale, poate aduce structură și sens și contribui la un proces de recuperare. De asemenea, poate oferi deținuților un sentiment al comunității, deosebit de atractiv pentru deținuții care, indiferent de motiv, sunt izolați social.

Absența liderilor religioși oficiali, pe de altă parte, ar putea oferi oportunități pentru deținuții deja radicalizați, de a influența traseele de conversie și de a crea idei extremiste în mintea prizonierului. **Programele religioase și interreligioase organizate și persoanele capabile să ofere îndrumări spirituale prizonierilor, pot juca un rol important în sprijinirea dezvoltării pozitive și, în același timp, pot diminua oportunitatea liderilor spirituali neoficiali și ocazional radicalizați de a răspândi ideologii extremiste în rândul populațiilor din penitenciare.**

Există o probabilitate mai ridicată în rândurile persoanelor care execută o pedeapsă cu închisoarea decât în rândurile persoanelor aflate în afara penitenciarului, să treacă la o nouă religie, majoritatea acestor conversii făcându-se către islam. **Este foarte important să subliniem că trecerea la o nouă religie sau grup politic în timpul sau imediat după închisoare, nu ar trebui privită ca un motiv de îngrijorare.** Perioada de detenție poate fi, în unele cazuri, o perioadă de

schimbare. Poate fi un moment de criză personală. Nevoia de siguranță fizică poate, de asemenea, face ca apartenența la un grup să pară atrăgătoare. Îndrumarea religioasă și spirituală organizată în penitenciare poate ajuta la susținerea proceselor de conversie într-un mod sănătos și pozitiv. **Cazurile în care trecerea la o nouă religie se transformă într-o afiliere la un grup extremist, sunt extrem de rare.**

Ca parte a reintegrării în societate, care ar trebui să înceapă deja din închisoare, sprijinul pentru rezolvarea datoriilor financiare, a problemelor legate de locuință etc. este un unghi bun de abordare (Entenmanns et.al., 2015). Adesea, deținuții sunt motivați să colaboreze, deoarece reprezintă un ajutor practic și concret, de care pot beneficia în mod direct. În acest fel, personalul penitenciarului se poate conecta cu deținuții într-un mod pozitiv, atenuând riscurile de impact negativ prin acest contact și accentuând rolul constructiv pe care acesta îl poate avea. **Deși acest aspect al activității personalului penitenciarului nu pare a fi direct legat de prevenirea radicalizării, acesta poate fi, de fapt, un puternic influențator, încurajând încrederea, construind bazele unui viitor pozitiv în care deținutul va fi mai puțin vulnerabil la influențele extremiste, opunându-se direct ideilor extremiste care ar face ascultătorul să creadă că sunt discriminați cu rea voință de contextul lor social.**

Contextul general al penitenciarului poate avea o contribuție substanțială la prevenirea radicalizării. Cu toate acestea, există ocazii când cei aflați în detenție găsesc afilierea la un grup extremist. Ulterior, vom examina rolul pe care personalul penitenciarului îl poate juca în identificarea acestui proces.

Radicalizarea este un proces de schimbare, unul pe care personalul penitenciarului îl poate identifica foarte bine din poziția sa. Personalul penitenciarului intră în contact frecvent, adesea zilnic, cu un grup țintă care ar putea fi vulnerabil la radicalizare. Acest lucru îi pune într-o bună poziție pentru observație. Modificările pot fi observate în comportamentul, înfățișarea sau în modul de a vorbi și socializa cu grupul colegilor lor. Personalul penitenciarului poate să vorbească cu prizonierii și să-i vadă vorbind cu ceilalți, auzind ce este în mintea lor și văzându-le emoțiile atunci când vorbesc despre situația lor sau despre lumea din jurul lor. Personalul le cunoaște prietenii și poate vedea dacă există o schimbare la nivelul unui grup de prieteni. În unele cazuri, deținuții au acces la oportunități de educație. Pentru unii deținuți, aceasta ar putea

fi prima dată când au această ocazie. Aceasta și întâlnirea cu alți prizonieri cu opinii politice, le pot influența modul în care privesc lumea și pe ei înșiși. Aceștia pot lua o poziție politică sau pot deveni prieteni cu oameni asemănători. Aceste schimbări pot fi vizibile personalului penitenciarului. Mai jos, în secțiunea următoare, ne vom referi în detaliu la indicatorii care ar putea fi vizibili în timpul acestui proces.

În cazul în care personalul penitenciarului are îndoieli cu privire la un deținut și consideră că un proces de radicalizare este în curs de desfășurare, este esențial ca observațiile să fie împărtășite cu alți profesioniști care lucrează în domeniul extremismului violent și radicalizării sau care lucrează îndeaproape cu deținutul respectiv. În acest fel se poate efectua o evaluare și o abordare multidisciplinară. Un potențial proces de radicalizare poate fi oprit sau verificat, sporind astfel securitatea în jurul persoanei despre care se crede că ar putea fi radicalizată și poate chiar și siguranța acesteia.

Aceste aspecte trebuie luate în considerare în cazurile individuale de radicalizare. Altele intră în joc atunci când luăm în considerare factori care ar putea influența populația mai largă. Următoarele aspecte sunt identificate de Peter Neumann (2017), scriind despre penitenciare:

➤ **Influența din exterior**

Cele mai multe penitenciare examinează resursele trimise prizonierilor, dar au existat câteva cazuri în care prizonierii au fost contactați prin cărți, filme sau site-uri radicale. Este vital să se mențină procedurile de screening și să se investigheze orice situație în care s-a sesizat o problemă. Este important să se raporteze serviciilor de aplicare a legii faptul că închisoarea și deținuții acesteia sunt vizați de grupuri radicale.

➤ **Influența din interior**

În cazul în care teroriști cunoscuți sunt într-o anumită închisoare, în interiorul acesteia există un factor mai mare de risc. Teroriștii deținuți se pot bucura, în unele cazuri, de un statut de erou și își pot folosi influența pentru a-și converti și convinge colegii deținuți. În această situație, este important să supravegheați interacțiunile sociale ale acestor deținuți adăpostiți în instituția dvs.

➤ Bandele radicale

Cultura bandelor are o lungă istorie în sistemul penitenciar și pare să provină dintr-o varietate de factori, inclusiv necesitatea de a protecție în grup a siguranței fizice. Există o legătură între dezvoltarea bandelor și cea a grupurilor radicale, prin faptul că ambele oferă membrilor lor securitate ca număr și o identitate clară, de care, uneori, prizonierii duc lipsă.

În cazul în care personalul din penitenciar remarcă oricare dintre acești factori, este important să li se acorde atenție și să se discute cu rețeaua profesională, inclusiv cu asistenții sociali și cu liderii religioși care asigură asistență în închisoare. Lucrul într-o echipă multidisciplinară ajută la punerea în comun a diverselor tipuri de informații, pentru a obține o imagine de ansamblu și, astfel, pentru a ajunge la o judecată ponderată.

În concluzie, profesioniștii care lucrează la nivelul populației generale pot avea o contribuție valoroasă la un mediu stabil și sănătos, reducând riscul ca deținuții din rândul populației generale să devină vulnerabili la radicalizare în timpul sentinței, combătând procesele de radicalizare și sprijinind reintegrarea cu succes.

4. Indicatorii de risc

Mai întâi de toate, este foarte important să subliniem că nu există o listă de verificare a simptomelor care, dacă sunt bifate toate rubricile, indică definitiv că cineva se radicalizează sau riscă să devină radicalizat. Dar există unele semne care ar putea indica faptul că procesul de radicalizare este în curs de desfășurare. Un proces de radicalizare poate decurge foarte repede, realizându-se în câteva săptămâni, sau poate fi un proces gradual, derulat pe ani întregi, sau între acestea. Unele persoane pot avea toate comportamentele din acest manual, altele doar câteva. De obicei, doar una dintre aceste schimbări sau caracteristici nu reprezintă un motiv de îngrijorare.

Există factori de fond care pot crește riscul ca o persoană să exploreze calea radicalizării. Am dori să subliniem că acești factori de fond nu direcționează în mod automat persoana pe o direcție periculoasă. Căutarea identității, de exemplu, este destul de normală la o anumită

vârsta. Cu toate acestea, este important să fim conștienți de acești factori. Ne va ajuta să avem o abordare mai concentrată.

Persoanele care pot fi vulnerabile la influența grupurilor extremiste:

- Pot fi în căutarea unei identități. Grupurile extremiste care oferă reguli clare despre cum să se comporte și să se îmbrace și chiar ce fel de muzică să asculte, pot fi foarte atractive pentru cineva care caută apartenență.
- Au crescut într-un mediu în care violența este un mijloc acceptat de a rezolva problemele sau de a demonstra puterea.
- Au stabilit o conexiune cu o persoană din cadrul unui grup extremist. Dacă un frate, un părinte, un prieten apropiat sau un coleg deținut este membru al unui grup radicalizat, influența grupului asupra individului va fi mult mai puternică. Fiți conștienți de faptul că această persoană prezintă un risc mai mare de a se radicaliza.
- Poate fi victimă a discriminării. Dacă cineva a experimentat rasismul sau a văzut că un alt grup etnic, religios sau politic a fost tratat, este posibil să aibă resentimente.
- Au opinii politice puternice și sentimente de nedreptate la nivel internațional.

În plus, factorii individuali, pot alimenta procesul de radicalizare. Un prim pas pe calea radicalizării este, deseori, generat de sentimentele de frustrare. Oamenii se simt blocați în situația lor și încearcă să găsească o modalitate de a se adapta mai bine vieții. Aceasta presupune ieșirea din mulțime și căutarea unor grupuri care să le ofere sentimentul că sunt capabili să-și gestioneze problemele cu tărie. Sunt deschiși către idei extremiste și pot:

- Simți că nu au atins obiectivele sau succesul dorit din cauza rasismului sau a altor forme de discriminare.
- Prezenta o pierdere al simțului legitimității față de autoritate (poliție, guvern, etc.).
- Manifesta sentimente puternice privind identitatea grupurilor și dezvoltă un sentiment de concurență între grupuri, vorbind cu tărie despre "noi" față de "ei".
- Fi deosebit de receptivi la ideile oamenilor sau ale grupurilor care împărtășesc experiența negativă a societății mai largi. Alții, care recunosc sentimentul de a fi dezavantajați și care vorbesc despre lupta împotriva lui, vor fi deosebit de atractivi și se vor dezvolta noi prietenii.

- Căuta un grup care oferă o identitate foarte clară, uneori implicând schimbări în îmbrăcăminte, tunsoare, tatuaje etc.

Într-un sondaj realizat în cadrul proiectului CRD (2018) în rândul membrilor personalului penitenciarului, au fost semnalate următoarele semne de radicalizare: scrieri intensive despre ideologiile extremiste (97), citit intensiv despre ideologiile extremiste (93), formarea / aderarea la un grup (82), a vorbi despre puncte de vedere (73), auto-izolare (66), tatuaje noi legate de ideologii (61), agresivitate (55), intensificarea rugăciunilor (52), stigmatizarea celorlalți deținuți (52), modificarea regimului alimentar (38), sporirea contactului prin poștă (34), blocarea familiei (32), muzică (28), consumul de droguri (12). Următoarea întrebare cu privire la efectul stigmatizării acestor indicatori arată că personalul penitenciarului nu este convins că acesta este cazul, dar se subliniază că o interpretare corectă a indicatorilor este esențială. (A se vedea anexa 1).

Recomandări pentru profesioniști și voluntari care lucrează cu populația din penitenciare:

- Să manifeste un interes față de hobby-urile și talentele lor. Sportul, talentele artistice sau muzicale pot oferi tuturor o identitate pozitivă și un potențial grup social. Fiți deosebit de atenți la persoanele care au legături sociale sau familiale cu un grup extremist. Atunci când este posibil, discutați despre situația lor familială sau socială. Discutați acest caz cu alți profesioniști.
- Să răspundă în mod proactiv oricăror sesizări de rasism sau discriminare. Din nou, discutați aceste cazuri cu ceilalți membri ai personalului.
- În cazurile în care a avut loc o discriminare, informați clar persoana care raportează că există mijloace legitime pentru restabilirea echilibrului și asigurați-vă că acestea sunt urmate. Persoanele care au experimentat discriminarea, au uneori tendința de a simți că emoțiile negative exprimate de persoana care le-a discriminat sunt comune întregului lor grup social. Asigurați-vă că accentuați ideea că discriminarea pe care a simțit-o este o situație personală.
- Pe cât posibil, continuați să vorbiți cu persoana respectivă. Procesele aflate în joc, aici, sunt în principal psihologice, care nu au dus încă la nicio acțiune. Sprijinul în acest moment ar putea fi foarte important în oprirea procesului.

- Dacă este adecvat situației, conectarea persoanei cu modele pe care le poate identifica cu ușurință, poate fi un pas foarte eficient. Acest lucru poate contesta ideea că lipsa succesului poate fi atribuită discriminării.
- Contestați sentimentul de "noi" față de "ei". Concentrați-vă întotdeauna pe terenul comun grupurilor. Accentuați aspectele pozitive ale grupului de care persoana consideră că este discriminată. Susțineți gândirea critică, în special privind grupurile extremiste cu care persoana ar putea intra în contact.

5. Utilizarea indicatorilor de risc și a instrumentelor de evaluare a riscului extremismului violent

Indicatorii de risc sunt adesea utilizați în cadrul Instrumentelor de evaluare a riscului de extremism violent. Administrația penitenciarelor din unele State membre ale UE îi utilizează în scopul desfășurării activităților de monitorizare în scopuri de culegere de informații și de prevenire a terorismului. Indicatorii de risc pot fi utilizați pentru prevenirea și combaterea radicalizării și / sau pentru prevenirea și combaterea terorismului. Cu toate acestea, utilizarea acestora în sine, nu este lipsită de riscuri, deoarece utilizarea necorespunzătoare poate duce la crearea stigmatelor, dacă, în timpul evaluării, nu sunt respectate anumite principii¹.

Așa cum am subliniat de mai multe ori în această lucrare, conversia sau angajamentul religios nu ar trebui niciodată văzută ca un motiv de îngrijorare. Dimpotrivă, implicarea religioasă ar putea fi, de asemenea, un semnal al unei emancipări spirituale și al unei reabilitări a condiției auto-personale. După cum subliniază RAN: "Etichetarea" extremiștilor violenți "sau" a teroriștilor "s-ar putea să nu facă dreptate diverselor profiluri din acest grup. Provocarea în ceea ce privește urmărirea penală și reținerea luptătorilor străini, este un exemplu în acest sens. Prin urmare, este important ca evaluările să fie repetate la intervale regulate sau în momente de schimbare, pentru a ilustra o posibilă reducere a nivelului de risc pe care un anumit infractor îl poate arăta ca o evoluție a procesului său de dezangajare"².

Indicatorii trebuie citați și analizați de către poliția din penitenciare și de personalul lor intern, cu instrumente cognitive puternice și cu cunoștințe despre extremismul violent, a proceselor de angajare și de dezangajare într-un cadru bine definit, în scopul investigării.

În plus, ceea ce rezultă este că, în multe țări, obligatoriu și garantat, cursurile de pregătire *ad hoc*

¹ Ghid CoE 2016 și ghid general de la RAN

² Abordarea radicalizării în penitenciare și în instituții de detenție. RAN P&P – caiet de lucru pentru practicieni

pentru întregul personal din penitenciar nu sunt structurate și organizate ca parte a sistemului penitenciar. În egală măsură, suntem conștienți de efortul unor proiecte europene de a crea un instrument comun de evaluare a riscurilor. Toate eforturile par a se bloca în dificultatea de a face schimb de date sensibile, de a depăși frontierele naționale. Chiar și mai contradictoriu, uneori diverse agenții din aceeași țară, utilizează instrumente diferite de evaluare a riscurilor.

Recomandări:

- CRD ar recomanda adoptarea atât a principiului de ghid al RAN: "Convențiile universale privind drepturile omului trebuie să fie respectate"³ în penitenciare și în instituțiile de corecție pentru a evita efectele contraproductive asupra deținuților, și declarația RAN: "o evaluare corectă trebuie să ia în considerare seria de motivații și de circumstanțe care contribuie la radicalizare"⁴.
- Aspectele potențial dăunătoare menționate mai sus pot împiedica evaluarea exactă a riscului fără o pregătire specifică. Personalul care intră în contact cu deținuții trebuie instruit prin cursuri specifice. Utilizarea cu succes a acestor instrumente necesită ca observațiile să fie validate de echipe multidisciplinare.
- Indicatorul de risc și instrumentele de evaluare pentru deținuții condamnați sau acuzați de fapte legate de terorism, ar trebui să ia în considerare dacă subiecții prezintă semne de radicalizare / dezangajare a DE.

6. Deținuți radicalizați

Un deținut frustrat și marginalizat, care caută modalități prin care să restabilească echilibrul a ceea ce consideră a fi un tratament nedrept în societate, poate intra în contact cu grupurile care caută activ noi recruți. În acest moment al procesului, cererea răspunde nevoii: un grup oferă un mijloc de abordare a nedreptății percepute a societății. Acesta este un moment esențial în acest proces. Odată ce se implică într-un grup, va deveni mai greu să se întoarcă. În acest moment, pot ieși la suprafață câteva modificări.

Indicatori posibili:

- Modificarea aspectului. Odată ce un grup a fost selectat, persoana recrutată tinde să adere la sprijinul primit. Aceasta ar putea include adoptarea unui anumit stil de îmbrăcăminte,

³ Abordarea radicalizării în penitenciare și în instituții de detenție. RAN P&P – caiet de lucru pentru practicieni

⁴ Lucrare de conferință – Comisia Europeană - DG Justice "Radicalisation in prisons", 27/02/2018, Brussels.

lăsarea unei bărbi sau chiar se va rade de tot, afișarea de steaguri sau autocolante, tatuaje care să arate calitatea de membru. Aceste schimbări pot fi vizibile și la persoane din sistemul penitenciar, chiar dacă în unele penitenciare deținuții poartă uniforme. De asemenea, se obișnuiește și să se folosească vocabularul specific grupului, de exemplu nume pentru anumite grupuri etnice sau religioase.

- Poate avea loc schimbarea identității, chiar și a numelui.
- Schimbarea comportamentului. În încercarea de a afirma calitatea de membru al grupului, se pot observa schimbări de comportament, cum ar fi schimbarea dietei. Aceștia pot fi foarte expresivi în ceea ce privește sprijinul ideologiei grupului și chiar îi pot provoca pe cei care nu sunt membri și nu respectă comportamentul sugerat de grup.
- Schimbarea rutinei zilnice: refuzul de a lua parte la activitățile zilnice (muncă, școală, sport), tendința de izolare, refuzul de a face duș, de a mânca, de a folosi lenjeria de închisoare, de a împărți camera de detenție și camerele comune cu prizonierii care nu sunt musulmani.
- Încercarea de a convinge alți prizonieri să urmeze o interpretare extremă a ideologiilor "politice".
- Schimbarea grupului de prieteni. Persoanele care s-au implicat într-un grup extremist tind să se retragă de la activitățile sociale și de agrement pe care le făceau, devenind din ce în ce mai implicate în activitățile legate de grup. Aceasta poate include crearea unui nou grup de prieteni.
- Își definesc foarte bine propriul grup în comparație cu altele. Uneori vorbesc sau se comportă în mod amenințător cu privire la alte grupuri, forțând regulile de grup asupra celorlalți și participând la întâlniri închise.
- Comportamentul față de alți oameni, acest aspect, poate fi vizibil, de exemplu, în relația cu personalul penitenciarului, vorbește deschis despre o cauză politică sau, dimpotrivă, nu vorbește deloc, modul în care acestea se raportează la personalul feminin al penitenciarului în cazul unui deținut de sex masculin sau al unui bărbat în cazul unui deținut de sex feminin, se poate schimba.
- Vorbește deschis despre evenimentele politice: exprimarea satisfacției cu ocazia dezastrelor din țările occidentale sau din timpul atacurilor teroriste, critică intervenția occidentală în țările musulmane și față de guverne și sisteme democratice sau alte religii.
- Modificări ale practicii religioase: acest lucru poate fi vizibil prin intensificarea sau reducerea modului de rugăciune, preferința pentru izolare în timpul rugăciunii sau, invers,

rolul asumat în grupul de rugăciune (ghid, imam sau participant), acceptarea sau refuzul imamilor acreditați. Grupuri mici pot fi formate de lideri religioși informali.

- Schimbarea atitudinii față de rugăciune; un deținut încearcă să impună rugăciunea altor deținuți, expresii de discriminare față de musulmanii moderați.
- Indicatori în organizarea camerei de detenție, prezența covoarelor de rugăciune, articole, fotografii, scris pe pereți, respingerea televizorului în cameră.
- Mai târziu în procesul de radicalizare, un deținut poate renunța la aspectul extrem în încercarea de a se amesteca cu colegii, pentru a scăpa de incidența legii. Teroriștii condamnați au o experiență vastă cu serviciile de informații și cu modul lor de operare. Sunt dispuși să-și ascundă gândurile și acțiunile. Acești deținuți pot avea un comportament foarte adaptat, ceea ce face identificarea lor ca extremiști de către personalul penitenciarului, extrem de dificilă.

Recomandări pentru profesioniști și voluntari care lucrează cu populația din penitenciare:

- Să sporească gradul de conștientizare în rândul populației penitenciare în general, cu privire la tacticile pe care grupurile extremiste le pot folosi pentru a selecta persoane, în special utilizarea unor relatări șocante și părtinitoare. Acestea reprezintă doar o parte a povestirii, fiind important să le analizăm cu un ochi critic.
- Dacă se identifică cineva în individ radicalizat, echipa de psihologi, psihiatru, mentor, imam, uneori serviciu medical și de management sau alții, ca educatori în penitenciare și profesori de educație pentru adulți ar trebui să se reunească pentru a discuta problema și pentru a ajunge la o evaluare, o interpretare a semnalelor care au fost identificate. Ce este deja clar și ce fel de informații lipsesc încă?
- Dacă se observă că un individ este vizat de recrutori, alți membri ai personalului ar trebui implicați în evaluarea situației și în elaborarea unui plan de intervenție.
- Încercați să împiedicați izolarea persoanei respective. Păstrați comunicarea cât mai mult posibil. Discutați despre puncte de vedere asupra lumii, concentrați-vă asupra părților lor sănătoase și abordați-le ca egale.
- Încercați să construiți relații de lungă durată; poziția psihologilor și a liderilor religioși este deosebit de potrivită pentru a face acest lucru. Conversațiile regulate, confidențiale despre viziuni asupra lumii, pe o perioadă mai lungă de timp, pot provoca ideile extremiste și încuraja o perspectivă mai largă.

- Ghidarea spirituală poate ajuta educația religioasă, care poate provoca ideile extremiste furnizând alternative.
- Oferiți un plan de intervenție personalizat. Acest lucru ar trebui să se concentreze pe învățarea modului de a solicita ajutorul, cum să-și arate partea vulnerabilă și ar trebui să includă sistemul social în planul de tratament. Terapia poate ajuta la dezvoltarea identității unei persoane și a unui cetățean, poate tempera agresivitatea și asigura tratament pentru combaterea traumelor și sprijin practic.
- Programele de reabilitare pot aborda și preveni radicalizarea în penitenciare prin oferirea de alternative. Programele de reabilitare pot începe în diverse faze ale detenției și ar putea oferi persoanelor o cale de ieșire din rețelele teroriste, la care, adesea, renunță cu greu, fără sprijin.
- Sprijinul social oferit de un mentor și menținerea legăturilor cu familia și cu prietenii pot facilita trecerea de la detenție la eliberare și integrare în societate.
- Personalul ar trebuie să participe la cursuri de formare privind indicatorii radicalizării și modul de utilizare a acestora.

7. Recrutarea în penitenciare

Persoanele care recrutează pot fi foarte active în penitenciare. Teroriștii condamnați și indivizii radicalizați își pot considera perioada de detenție ca pe o oportunitate de a continua lupta și de a rămâne implicați în activități teroriste, cum ar fi recrutarea pentru grupurile și ideologia lor extremistă (Jeswal, 2013). Pe baza experienței lor de a ajuta luptătorii străini să călătorească în zonele de conflict și în rețeaua lor internațională, aceștia se află în poziția perfectă de a împărtăși aceste experiențe cu deținuții vulnerabili. Acești recrutori identifică ușor persoanele vulnerabile. Acest lucru se poate datora poziției pe care o dețin în penitenciare, adesea izolată și cea mai mică în rang. Recrutorii sunt calificați în a construi relații individuale. Aceștia oferă un contact uman și personal, adesea oferind ajutor și sprijin, deseori acționând ca un fel de mentor sau figură paternă. Timpul petrecut cu deținuții vulnerabili și desfășurarea de conversații cu ei, pot oferi acoperirea aparent inocentă pentru încercarea de a îi converti la ideologia lor. Adesea, sunt capabili să opereze într-un mod foarte subtil. Pentru personalul penitenciarului, acest lucru este foarte greu de identificat.

În unele situații, populația penitenciarului poate fi foarte ierarhică. Acest lucru este dificil de combătut, dar poate însemna că deținuții de pe cele mai joase niveluri ale ierarhiei, pot fi și mai

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

izolați și vulnerabili. Este util de știut că acești oameni pot fi mai vulnerabili la mesajele extremiste și pot fi vizați în mod explicit de recrutori.

Se știe, de asemenea, că grupurile radicale se concentrează pe penitenciare în procesul lor de recrutare, încercând să contacteze prizonierii, cu materiale extremiste, în special cărți și alte înscrisuri.

În anumite ocazii, se cunoaște că teroriștii creează celule în interiorul penitenciarelor. Acest lucru poate face dificilă detectarea activității teroriste, dar poate fi văzut sub forma schimbărilor grupurilor prietenilor sau dinamicii grupului. Astfel de schimbări ar trebui considerate potențial semnificative.

Concluzie

Acest manual este destinat personalului care lucrează în penitenciarele din țările europene în contextul prevenirii radicalizării și a extremismului violent. Oferă unele îndrumări cu privire la indicatorii radicalizării, modul de identificare a acestora și la ceea ce aceștia ne indică.

Suntem conștienți că elaborarea acestui manual pentru un număr atât de mare de țări diferite reprezintă un obiectiv ambițios. Regimurile de detenție diferă la nivelul țărilor europene, legislația și reglementările diferă, iar problema radicalizării și a terorismului are grade diferite de intensitate în funcție de țară.

Prin urmare, țările prezintă niveluri diferite de conștientizare a problemei și diferite niveluri de experiență în rândul personalului. Astfel, nevoile personalului penitenciarului variază de la o țară la alta - totuși, în ciuda acestor diferențe, o evaluare a nevoilor realizată în țările partenere ale proiectului, a ilustrat în mod clar nevoia comună de informații și de instruire.

Manualul oferă informații despre modelele de radicalizare care contribuie la înțelegerea procesului de radicalizare, oferă o descriere a posibilelor indicatori de risc și o primă îndrumare cu privire la modul de abordare a acestora. Este important să subliniem faptul că indicatorii trebuie utilizați cu prudență și în colaborare cu diverșii membri ai personalului.

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Totul indică faptul că personalul penitenciarului și voluntarii pot juca un rol esențial în prevenirea, semnalizarea și combaterea radicalizării populației din penitenciare. Includem tot personalul care intră în contact profesional cu deținuții, inclusiv gardieni, psihologii, psihiatri, personalul medical, liderii religioși, mentorii și educatorii de toate felurile. Prin urmare, este esențial ca acest grup profesional important să fie la curent cu stadiul actual al tendințelor în domeniul radicalizării și să aibă acces deplin la informații în acest sens și la rolurile pe care le-ar putea juca.

În cele din urmă, putem indica unele acțiuni clare de "așa da", "așa nu" pentru personalul penitenciarului și pentru voluntari.

Așa nu:

- A presupune că o convertire la Islam sau la orice altă religie reprezintă un motiv de îngrijorare. Acest lucru poate avea o consecință gravă în inițierea sau accelerarea procesului de radicalizare.
- A cădea în capcana prejudecăților sau a discriminării.
- A se angaja în confruntări. În schimb, încercați să inițiați conversații deschise.
- A neglija indicatorii, odată confirmați, dar și
- A utiliza acești indicatori de risc ca pe o listă de verificare directă. Nu sunt destinați spre a fi utilizați astfel.

Așa da:

- A fi conștient de faptul că radicalizarea poate fi o problemă în închisoarea dvs.
- A fi conștient că modificările de aspect, atitudine și comportament pot fi cauzate de radicalizare.
- A verifica materialele trimise în penitenciare și a se asigura că prizonierii nu au acces la materiale extremiste din exterior.
- A utiliza o abordare multidisciplinară.
- A fi la curent cu tipurile de aspecte, atitudini și comportament care pot semnaliza radicalizarea. Acestea pot fi diferite de la o țară la alta și chiar de la o regiune la alta.
- A utiliza programele de reabilitare, acolo unde sunt disponibile, cât mai curând posibil în cadrul fazei.
- A fi transparent.
- A lucra activ pentru a construi o atmosferă de încredere.

Acest manual privind Indicatorii de risc al radicalizării în penitenciare a fost elaborat în cadrul proiectului CRD, Combaterea Radicalizării Deținuților și este destinat sprijinirii personalului din penitenciare în vederea creșterii conștientizării cu privire la problema radicalizării în penitenciare, pentru a-i ajuta să identifice semnalele radicalizării, pentru a preveni o radicalizare ulterioară și pentru a dezvolta politici și intervenții care pot contribui la crearea unui climat în penitenciare care să susțină această prevenire.

Anexa 1

Rezultatele sondajului pentru personalul penitenciarelor privind prevenirea radicalizării și de-radicalizării în Finlanda, Portugalia, Slovenia, Ungaria, Lituania, Olanda, România și Italia (Întrebările 30 și 31).

Întrebarea 30

În opinia dvs., care sunt semnele / indicatorii radicalizării (potențiale)? Sunt posibile răspunsuri multiple.

Țara	Semne ale radicalizării
Finlanda	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 34 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 54 - Muzică 19 - Stigmatizarea altor prizonieri 28 - Exprimarea opiniilor despre lume 54 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 53 - Agresivitate 28 - Schimbarea dietei 26 - Constituirea/aderarea la un grup 51 - Creșterea contactului prin poștă 26 - Întreruperea contactului cu familia 14 - Tatuaj(e) nou(i) conform ideologiilor 43 - Consumul de droguri 3 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune <p>30</p>

	Altele: scrisul pe pereții celei, sărbătorirea atacurilor teroriste, imagini privind ideologia găsite în celulă și factori individuali.
Portugalia	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 12 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 12 - Muzică 4 - Stigmatizarea altor prizonieri 7 - Exprimarea opiniilor despre lume 4 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 11 - Agresivitate 6 - Schimbarea dietei 4 - Constituirea/aderarea la un grup 9 - Creșterea contactului prin poștă 0 - Întreruperea contactului cu familia 9 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 9 - Consumul de droguri 2 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 4
Slovenia	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 7 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 9 - Muzică 1 - Stigmatizarea altor prizonieri 7 - Exprimarea opiniilor despre lume 0 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 9 - Agresivitate 5 - Schimbarea dietei 0 - Constituirea/aderarea la un grup 8 - Creșterea contactului prin poștă 0 - Întreruperea contactului cu familia 1 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 1 - Consumul de droguri 1 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 1
Ungaria	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 6 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 4 - Muzică 2 - Stigmatizarea altor prizonieri 5 - Exprimarea opiniilor despre lume 8 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 5 - Agresivitate 2 - Schimbarea dietei 1 - Constituirea/aderarea la un grup 5 - Creșterea contactului prin poștă 2 - Întreruperea contactului cu familia 2 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 0

	<ul style="list-style-type: none"> - Consumul de droguri 4 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 4
Lituania	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 2 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 6 - Muzică 1 - Stigmatizarea altor prizonieri 2 - Exprimarea opiniilor despre lume 0 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 5 - Agresivitate 7 - Schimbarea dietei 3 - Constituirea/aderarea la un grup 4 - Creșterea contactului prin poștă 0 - Întreruperea contactului cu familia 1 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 4 - Consumul de droguri 0 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 3
Olanda	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 1 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 1 - Muzică 1 - Stigmatizarea altor prizonieri 1 - Exprimarea opiniilor despre lume 1 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 1 - Agresivitate 1 - Schimbarea dietei 1 - Constituirea/aderarea la un grup 1 - Creșterea contactului prin poștă 1 - Întreruperea contactului cu familia 1 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 0 - Consumul de droguri 1 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 1
România	<ul style="list-style-type: none"> - Auto-izolare 4 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 11 - Muzică 0 - Stigmatizarea altor prizonieri 2 - Exprimarea opiniilor despre lume 6 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 9 - Agresivitate 6 - Schimbarea dietei 3 - Constituirea/aderarea la un grup 4 - Creșterea contactului prin poștă 5 - Întreruperea contactului cu familia 4 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 4 - Consumul de droguri 1

<p>Italia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 9 - Auto-izolare 2 - Scrieri (intensive) despre ideologiile extremiste 0 - Muzică 0 - Stigmatizarea altor prizonieri 0 - Exprimarea opiniilor despre lume 0 - Citit (intensiv) despre ideologiile extremiste 1 - Agresivitate 2 - Schimbarea dietei 0 - Constituirea/aderarea la un grup 0 - Creșterea contactului prin poștă 0 - Întreruperea contactului cu familia 1 - Tatuaj(tatuaje) nou(noi) conform ideologiilor 0 - Consumul de droguri 0 - Identificarea comportamentului axat pe rugăciune 1 <p>Altele: Majoritatea respondenților italieni au preferat să nu răspundă la această întrebare deoarece nu cunosc fenomenul radicalizării sau semnalele acestuia. Respondenții au răspuns 4 din 13.</p>
<p>Malta</p>	<p>Nu există informații</p>

Cele mai comune semne de radicalizare

Scriș intensiv despre ideologiile extremiste	97
Citit intensiv despre ideologiile extremiste	94
Constituirea/aderarea la un grup	82
Exprimarea opiniilor despre lume	73
Auto-izolare	68
Tatuaje noi aferente ideologiilor	61
Agresivitate	57

Identificarea comportamentului axat pe rugăciune	53
Stigmatizarea celorlalți prizonieri	52
Schimbarea dietei	38
Creșterea contactului prin poștă	34
Întreruperea contactului cu familia	33
Muzică	28
Consumul de droguri	12

Acestea sunt semnele radicalizării conform studiului realizat în cadrul proiectului CRD

Întrebarea 31

Utilizarea indicatorilor menționați mai sus provoacă stigmatizare?

Finlanda

22 din 54 consideră că indicatorii menționați mai sus înseamnă stigmatizare, în timp ce alți 32, nu.

Portugalia

8 din 14 consideră că indicatorii menționați mai sus înseamnă stigmatizare, în timp ce alți 6, nu.

Slovenia

6 din 10 consideră că identificarea persoanelor pe baza indicatorilor menționați mai sus nu înseamnă stigmatizare, însă consideră că aceștia sunt deja stigmatizați de o astfel de etichetare.

Italia

100% asigură faptul că este vital să se cunoască interpretarea corectă a indicatorilor pentru a nu stigmatiza deținuții.

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Olanda

Respondentul consideră că indicatorii menționați mai sus înseamnă stigmatizare.

România

3 din 12 consideră că indicatorii menționați mai sus înseamnă stigmatizare, în timp ce alți 9, nu.

Malta

Nu există informații

Hungary

Nu există informații

Lituania

Nu există informații

Bibliografie

Approaches to Violent Extremist Offenders and Countering Radicalisation in Prisons and Probations. (2016) The RAN Centre of Excellence. University of Cambridge, Centre of Islamic Studies and Prison Research Centre.

Beardsley, E (2017): Inside French Prisons, A Struggle To Combat Radicalisation. Parallels.

<https://www.npr.org/sections/parallels/2017/06/25/534122917/inside-french-prisons-a-struggle-to-combat-radicalization>.

Bianchi, S (2018): Analysis of the prison strikes in France: Understanding violence escalations in prison beyond radicalisation. Agenfor International.

<https://www.agenformedia.com/publications/2018/03/understanding-violent-escalations-prison-beyond-radicalisation>.

Bianchi, S. (2018): Radicalisation: No Prevention Without Juridicalisation. Agenfor International.

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Conference on Radicalisation in Prisons Event Report (2018). European Commission and the Bulgarian Presidency of the Council of the European Union.

Conference Paper Radicalisation in Prisons (2018). European Commission DG Justice RAN Centre of Excellence.

Crenshaw, M (2011): Explaining Terrorism: Causes, Processes and Consequences. Routledge.

Criminal Detention and Alternatives: Fundamental Rights Aspects in EU Cross-border Transfers (2016). European Union Agency for Fundamental Rights.

Entenmanns, E. Heide, L. Weggemans, D. and Dorsey, J (2015): Rehabilitation for Foreign Fighters? Relevance, Challenges and Opportunities for the Criminal Justice Sector. ICCT.

<https://www.icct.nl/wp-content/uploads/2016/01/ICCT-Entenmann-Heide-Weggemans-Dorsey-Rehabilitation-for-Foreign-Fighters-December2015.pdf>.

EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT) 2017 Europol

Guidelines for Prison and Probation Services Regarding Radicalisation and Violent Extremism (2016). Council of Europe.

<https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/-/guidelines-to-prevent-radicalisation-and-violent-extremism-in-prisons>.

Hamm, M.S., (2013). The Spectacular Few: Prisoner Radicalisation and the Evolving Terrorist Threat. New York University Press.

Handbook for Prison and Probation Service Regarding Radicalisation and Violent Extremism (2016). Council of Europe

Jeswal, R. (2013): Treatment of Offenders with Focus on Terrorist in Prisons. Sheffield Hallam University.

COMBATEREA RADICALIZĂRII DEȚINUȚILOR

Număr proiect: 763538 — CRD — JUST-AG-2016/JUST-AG-2016-03

Kruglanski, A. W., Chen, X., Dechesne, M., Fishman, S., & Orehek, E. (2009). Fully committed: Suicide bombers' motivation and the quest for personal significance. *Political Psychology*, 30(3), 331-357.

Kruglanski, A.W., Gelfand, M.J., Bélanger, J.J., Sheveland, A., Hetiarachchi, M., & Gunaratna, R. (2014). The Psychology of Radicalization and Deradicalization: How significance quest impact violent extremism. *Political Psychology*, 35(S1), 69-93.

Moghaddam, F.M. (2005). The Staircase to Terrorism: A psychological exploration. *American Psychologist*, 60(2), 161.

Neumann, R., (2017): Countering Violent Extremism and Radicalisation that Lead to Terrorism: Ideas, Recommendations, and Good practices from the OSCE Region. International Centre for the Study of Radicalisation (ICSR). King's College London.

Prisons and Terrorism (2010): Radicalisation and De-Radicalisation in 15 Countries. The International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence.

RAN Radicalisation Research Gap Analysis (2016) (https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/docs/pages/201612_radicalisation_research_gap_analysis_en.pdf)

TERRA Toolkit, Community approach to Radicalisation, European Network based prevention and learning program. (2014) Impact, partner in Arq. www.terratoolkit.eu

